

İç Denetime Bakış – 3

Selim BOLAT

TCDD'nin yeniden yapılanması süreci ile eş zamanlı gelişen bir olgudan; İç Denetimden bahsetmek istedik. Özel sektörde uzun zamandır aşına olunan ancak Kamu sektöründe son 10 yılda şekillenen ve KİT'lerde ise son 5 yıldır gündemde olan bir olgu...

Bu konuda 3 bölümlü bir yazı dizisi hazırladık. Daha önce yayınladığımız ilk bölümde "İç Denetime nereden ihtiyaç duyuldu", "iç denetime nereden gelindi" sorularına kısaca açıklama getirmeye çalıştık... İkinci bölümde ise İç Denetimle sıkı ilişki içerisinde olan İç Kontrol, Risk Yönetimi, Kalite Yönetimi kavramları ile İç Denetimden bahsetmiştik... Son Bölüm olarak bu yayınımda ise "Teşekkülümüzde İç Denetim nasıl hayata geçiriliyor", "İç Denetimle ne amaçlıyoruz", "bugüne kadar neler yapıldı" sorularına açıklık getirmeye çalışacağız...

1. TCDD'DE İÇ DENETİM

TCDD bünyesinde risk yönetimi, iç kontrol ve iç denetim faaliyetlerinde etkin yapıların tasarlanabilmesi amacıyla, 2016 yılı başında uluslararası standartlar ve etik kurallar çerçevesinde IIA (The Institute of Internal Auditors) standartlarına uygun ve IIA tarafından geliştirilen "Global Audit Information Network® (GAIN®) Benchmarking Tool" kullanılarak Benchmarking (Kıyaslama) çalışması gerçekleştirilmiştir.

Benchmarking (Kıyaslama) Raporu kapsamında Kurum organizasyon bilgileri, iç denetim birimi kaynak bilgileri, iç denetimin gözetilmesi, risk değerlendirme ve denetim planlanması, denetimin uygulanması ve raporlanması ile iç denetim faaliyetinin performans yönetimine ilişkin veriler esas alınmıştır.

Söz konusu kıyaslamada, GAIN® veri tabanında yer alan ulaşım sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin verileri ile toplam çalışan sayısı ve yıllık toplam gelir kriterleri açısından TCDD

ile benzerlik gösteren şirketlerin verileri kullanılmıştır.

Yapılan kıyaslama çalışması neticesinde ortaya çıkan sonuçlar analiz edilerek iyi uygulamalar ışığında ve aşağıda yer verilen hususlar çerçevesinde yol haritası ve öneriler geliştirilmiştir:

- İç Denetim Birimi'nin Teşekkül İçinde Konumlandırılması
- Gerekli Asgari İç Denetçi Sayısının Belirlenmesi
- İç Denetim Raporlama Faaliyetleri
- İç Denetim Faaliyetleri
- Risk Yönetimi Sistemi Yapısının Oluşturulması

TCDD Bünyesinde Risk Yönetim Sistemi oluşturulması bağlamında;

- Kurumsal risk yönetimi ortamının oluşturulması,
- Risklerin belirlenmesi ve ölçülmesi,
- Risklerin önceliklendirilmesi,
- Risk yönetim stratejilerinin belirlenmesi,
- İzleme ve takip mekanizmalarının kurulması öngörülmektedir.

Bu bağlamda Kurumsal Risk Yönetimi yapısının Teşekkül organizasyon yapısına entegre edilmesi, politika prosedürlerin oluşturularak düzenli aralıklarla Yönetim Kurulu'na raporlama yapılması gerekmektedir.

TCDD bünyesinde İç kontrol sisteminin oluşturulması bağlamında;

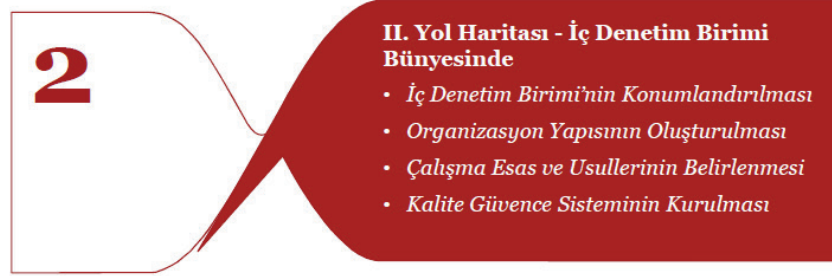
- Kontrol ortamı kurulması,
- Risk değerlendirme süreci oluşturulması,

- Kontrol faaliyetleri uygulanması,
- Bilgi ve iletişim yapısı oluşturulması,
- Kontrol sistemi değerlendirilerek sürekli gözlem sağlanması öngörülmektedir.

TCDD bünyesinde İç Denetim Birimi'nin oluşturulması bağlamında;

- İç Denetim faaliyetinin bağımsızlık ilkesine uygun olarak yönetilmesi için İç Denetim Birimi doğrudan Genel Müdüre bağlı olarak oluşturulmuştur,
- İç Denetim Birimi'nin ve iç denetçilerin görev, yetki ve sorumluluklarının düzenlenmesine ilişkin mevzuat çalışmaları devam etmektedir,
- İç denetim çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi, denetime yönelik risk değerlendirme, denetim planı oluşturma, denetimin uygulanması, raporlama ve takip mekanizmalarının kurulması çalışmaları devam etmektedir,
- Ayrıca iç denetim kalite güvence değerlendirme sistemi kurularak iç denetim faaliyetlerinin uluslararası standartlara uygun yapıldığına dair güvence alınması öngörülmektedir.

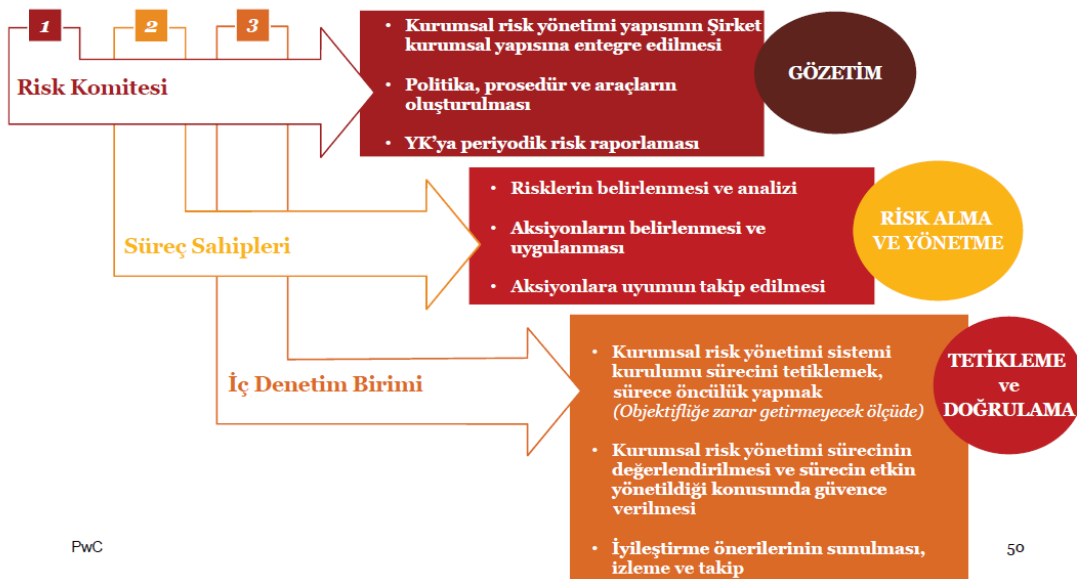

2. TCDD YOL HARİTASI

2.1. Kurumsal Risk Yönetimi Sisteminin Oluşturulması

KURUMSAL RİSK YÖNETİMİ; Kuruluşu etkileyebilecek potansiyel olayları tanımlamak, riskleri Kuruluşun hedeflerine ulaşması ile ilgili olarak makul güvence sağlamak amacıyla oluşturulmuş, Kuruluşun Üst Yönetimi ve diğer tüm çalışanlarından etkilenen ve stratejilerin belirlenmesinde kullanılan, kurumun tümünde uygulanan sistematik bir süreçtir.

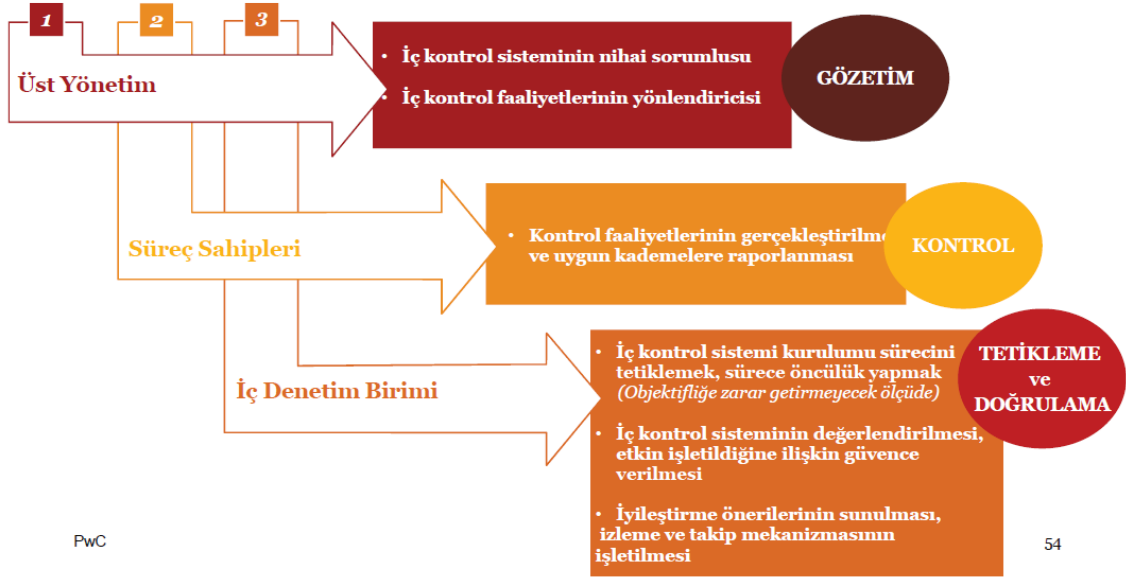
Kurumsal Risk Yönetiminde Sorumluluklar

2.2. İç Kontrol Sisteminin Oluşturulması

İÇ KONTROL; Kuruluşun yönetim kurulu, üst yönetimi ve diğer personeli tarafından etkilenen; Faaliyetlerin etkinliği ve verimliliği, Raporlamaların güvenilirliği ve bütünlüğü ile ilgili yasal düzenlemelere uygunluk hususlarında amaçlara ulaşıp ulaşılmadığı konusunda makul güvence sağlamak amacıyla tasarlanmış bir süreçtir.

İç Kontrol Sisteminde Sorumluluklar

2.3. TCDD İç Denetim Biriminin Oluşturulması

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıklarında İç Denetim Birimlerinin kurulması ve İç Denetçilerin atanması; Hazine Müsteşarlığı tarafından 2015 yılına ait Genel Yatırım ve Finansman Programı ile düzenlenmektedir.

Bu hususta yetkili kılınan Türk Kamu İşletmeleri Birliği koordinasyonunda 21 adet KİT ve Bağlı Ortaklığını kapsayan bir süreç hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda söz konusu Kuruluşlardan katılım sağlayan personel için ilkin ÖSYM tarafından İç Denetçi Aday Belirleme Sınavı gerçekleştirilmiştir. 21 adet KİT ve Bağlı Ortaklığı bünyesinde yer alan ve sınavda başarılı olan personel arasından toplamda 200 civarında personel, KİT Yönetim Kurullarınca seçilmiş ve 2 ay süreli İç Denetçi Eğitimine alınmıştır. Eğitim sonunda yapılan yazılı sınavda başarılı olan personel arasından yine KİT Yönetim Kurullarınca seçilme usulüyle İç Denetçi kadrolarına atama sürecine girilmiştir.

Bu hususta Teşekkülümüz mevcut 7 adet İç Denetçi kadrosuna 7 Haziran 2016 tarihinde asaleten atama yaparak İç Denetim Birimlerinin hayata geçirilmesi sürecinde diğer KİT'lere öncü olmuştur. Bununla birlikte atanan 7 İç Denetçi, Uluslararası İç Denetçi Sertifikalarından olan CCSA Sertifikası için eğitimlerini tamamlamıştır.

İç Denetim Birimimiz hâlihazırda görev, yetki ve sorumlulukların düzenlenmesi için Görev Tanımı ve Yönerge çalışmalarına devam etmektedir. Aynı zamanda Denetim Faaliyetlerine alt-yapı oluşturmak üzere Denetim Planı hazırlanmasına yönelik çalışmalara da başlanmıştır. Diğer taraftan 2016 yılı Haziran ayından bu yana İç Denetim faaliyeti kapsamında Üst Yönetime Danışmanlık Hizmeti kapsamında 6 ayrı çalışma tamamlanmış ve Üst Yönetimimize sunulmuştur.

İç Denetim Biriminin görev ve sorumluluklarını temel olarak aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz;

- Risk odaklı denetim planını hazırlamak, Yönetim Kurulu onayına sunmak ve uygulanmasını sağlamak,
 - Kurum'un tüm, iş, işlem ve etkinliklerini risk bazlı denetim planına göre denetlemek ve sonuçlarını Üst Yönetime en az 3 ayda bir ve Yönetim Kurulu'na yılda en az 1 defa olmak üzere sunmak,
 - Kurumsal risk yönetimi uygulamalarının etkinliğini incelemek ve değerlendirmek,
 - İç kontrol sisteminin yeterliliğini ve etkinliğini incelemek ve değerlendirmek,
 - Kurum'un faaliyet ve işlemlerinin; yasal mevzuata, Yönetim Kurulu kararlarına, bu kararlara dayanılarak yapılan iş ve işlemler ile çıkarılan iç yönetmelik, prosedür ve talimatlara, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine, plan ve bütçe hedeflerine uygunluğunu araştırmak ve değerlendirmek,
 - Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim tarafından uygun görülen konularda danışmanlık hizmeti vermek, özel amaçlı çalışmaları yürütmek veya bu çalışmalara katılmak.
- İç Denetim Biriminin yukarıdaki görev ve sorumlulukları yerine getirmesine yönelik yetkilerini temel olarak aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz;
- Teşekküle bağlı bütün birimlerde, farklı lokasyonlarda ve iştiraklerde; tüm işlem ve etkinlikleri denetlemek,
 - Çalışmalarını yürütürken gizlilik ve sır saklama prensipleri çerçevesinde Kurum'un tüm fonksiyonlarına ve işlemlerine, varlıklarına, tüm kayıt, belge ve defterlerine herhangi bir kısıtlama olmaksızın erişebilmek.
- İç Denetim Biriminin Teşekkülümüze Hayırlı Olması Dileğiyle...

Selim BOLAT

1998 yılı Demiryolu Meslek Lisesi Tesisler Bölümü Mezunudur. 1999 – 2004 yılları arasında Eskişehir Tesisler Şefliğinde Sürveyan; 2005 – 2016 yılları arasında Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Dairesinde Avrupa Birliği hibesiyle gerçekleştirilen Yeniden Yapılanma Projesi ile AB Hibeli çeşitli Danışmanlık, Müşavirlik ve Yapım Projelerinde Mühendis, Başmühendis ve Proje Müdürü olarak çalışmıştır.

Halen TCDD Genel Müdürlüğü İç Denetim Birimi Başkanlığı'nda CCSA Sertifikalı İç Denetçi olarak görev yapmaktadır.